

Strängnäs kommuns revisorer

2024-04-10

För kännedom till:

Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen,
Teknik- och fritidsnämnden

Uppföljning av granskningar genomförda 2018 och 2021

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna följt upp tre av de fördjupade granskningar som genomfördes i Strängnäs kommun under 2018–2021. Sammanfattningsvis bedöms kommunen till viss del ha beaktat revisorernas rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder utifrån lämnade rekommendationer. I flera fall konstaterar vi att ett arbete pågår och att rekommendationerna av den anledningen inte kan bedömas ha beaktats fullt ut. Vi ser dock positivt på att arbete pågår. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av uppföljningen med angivelse av huruvida tillräckliga åtgärder vidtagits till följd av lämnade rekommendationer för respektive styrelse/nämnd.

Granskad styrelse/nämnd	Antal rekommendationer	Åtgärdad		
		Ja	Delvis	Nej
Granskning av kommunens räddningstjänst				
Teknik- och fritidsnämnden	4	1	2	1
Granskning av arbetet om kommunens åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och vid tid i höjd beredskap				
Kommunstyrelsen	5	3	1	1
Granskning av IT- och informationssäkerhet				
Kommunstyrelsen	5	1	4	0
Totalt	14	5	7	2

Härmed överlämnas uppföljningen för information.

På uppdrag av Strängnäs kommuns revisorer

Jens Persson
Ordförande kommunrevisionen

Paul Tamm
Vice ordförande

Granskningsrapport
Genomförd på uppdrag
av revisorerna 2024

Strängnäs kommun

Uppföljning av granskningar genomförda

2018-2021

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Inledning	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och omfattning.....	2
1.3. Metod och genomförande	2
2. Granskning av kommunens räddningstjänst	2
2.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser	3
2.2. Sammanfattad bedömning	5
3. Granskning av arbetet om kommunens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	6
3.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser	6
3.2. Sammanfattad bedömning	9
4. Granskning av IT- och informationssäkerhet	10
4.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser	11
4.2. Sammanfattad bedömning	13
Källförteckning.....	16

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna följt upp tre av de fördjupade granskningar som genomfördes i Strängnäs kommun under 2018-2021.

Sammanfattningsvis bedöms kommunen till viss del ha beaktat revisorernas rekommendationer, samt vidtagit relevanta åtgärder utifrån lämnade rekommendationer. I flera fall konstaterar vi att ett arbete pågår och att rekommendationer av den anledningen inte kan bedömas ha beaktats fullt ut. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av uppföljningen med angivelse av huruvida tillräckliga åtgärder vidtagits till följd av lämnade rekommendationer för respektive styrelse/nämnd.

Granskning	Antal rekommendationer	Åtgärdad		
		Ja	Delvis	Nej
Granskning av kommunens räddningstjänst	4	1	2	1
Granskning av arbetet om kommunens åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap	5	3	1	1
Granskning av IT- och informationssäkerhet	5	1	4	
Totalt	14	5	7	2

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Revisorerna granskar kommunstyrelsen och nämndernas verksamheter genom grundläggande granskning samt fördjupade granskningar inom utvalda områden. Revisorerna beslutade att följa upp tre granskningar som genomfördes 2018 och 2021. Revisorernas sakkunniga biträde har följt upp respektive granskning och sammanfattat resultatet i rapporten.

1.2. Syfte och omfattning

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma de åtgärder som vidtagits inom identifierade förbättringsområden samt undersöka vilka resultat som uppnåtts.

Den uppföljande granskningen omfattar:

- ▶ Granskning av kommunens räddningstjänst
- ▶ Granskning av arbetet om kommunens åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap
- ▶ Granskning av IT- och informationssäkerhet

Granskningen bygger på dokumentstudier och skriftliga frågor som besvarats av företrädare för kommunen. Se källförteckning i bilaga 1.

I rapporten redovisas revisorernas rekommendationer, nämndernas och styrelsens svar samt de åtgärder som är vidtagna utifrån rekommendationerna. Åtgärderna sammanställs i numrerade punkter, där syftet är att skapa en tydlighet och göra det enkelt för den som läser att följa utvecklingen mellan rekommendation, svar och åtgärd. Numrerade punkter är utan inbördes prioritering.

1.3. Metod och genomförande

Utifrån granskningsrapporter, missiv och nämndernas svar kartläggs de åtgärder som vidtagits utifrån rekommendationerna. Kartläggningen har skett genom dokumentgranskning samt kontakt med nyckelpersoner vid aktuella kontor.

2. Granskning av kommunens räddningstjänst

Granskningen genomfördes under 2018 och syftade till att bedöma om räddningstjänsten har uppnått de krav som finns för verksamheten. Granskningen omfattade teknik- och servicenämnden (nuvarande teknik- och fritidsnämnden).

Revisorernas sammanfattande bedömning var att teknik- och servicenämnden bedrev ett ändamålsenligt arbete i enlighet med lagen om skydd mot olyckor. I granskningen framkom att kommunen hade en god samverkan med grannkommuner vilket ansågs höja förmågan att hantera olyckor och bränder. Kommunen bedömdes också arbeta aktivt med förebyggande insatser.

I granskningen framkom det att den interna kontrollen av räddningstjänsten var för svag och att kommunen saknade en systematisk kompetensförsörjning hos räddningstjänsten. Kommunen saknade även en trafiksäkerhetspolicy och plan för säkerhet vid vatten. Vidare framkom att det inte fanns ett samband mellan kommunens övergripande mål och målen för räddningstjänsten.

Utifrån granskningens resultat lämnades sammanlagt fyra rekommendationer till teknik- och servicenämnden:

1. Tydligare styra räddningstjänstens arbete
2. Systematiskt följa upp de förebyggande insatserna för att säkerställa att insatserna ger önskvärt resultat
3. Stärk den interna kontrollen av räddningstjänsten
4. Arbeta för att säkerställa kompetensförsörjningen inom räddningstjänsten

2.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser

I avsnittet presenteras svaret som teknik- och servicenämnden lämnade den 28 augusti 2018 och de iakttagelser som framkommit under granskningen 2024. Svaren och iakttagelserna presenteras i samma följd som rekommendationerna.

1. Tydligare styra räddningstjänstens arbete

Teknik-och servicenämndens svar 2018

Flera av de övergripande målen är svåra att bryta ner till direkta verksamhetsmål för räddningstjänsten. Handlingsprogram som ska gälla under perioden 2019-2022 beräknas vara klart under våren 2019. I samband med framtagandet av handlingsprogrammet kommer verksamheten att försöka göra kopplingar till kommunens övergripande mål tydligare för att förstärka effekten av att ha en röd tråd genom hela beslutskedjan. Förutom mål som finns i handledningsprogrammet tas årligen ytterligare ett antal specifika mål för räddningstjänsten fram i teknik- och servicekontorets års- och verksamhetsplanering.

Iakttagelser 2024

Det finns fortsatt utmaningar med att knyta verksamhetsmål till de övergripande politiska målen som gäller för alla verksamheter. Från och med 2024 gäller kommunfullmäktiges övergripande mål direkt för verksamheterna och de olika nämnderna fastställer inte egna mål. Syftet är att öka kopplingen mellan kommunfullmäktiges styrning och verksamhet. I respektive nämnds verksamhetsrapport är det tydligt hur uppföljning redovisas för varje mål.

Under 2019 antogs handlingsprogram för 2019-2022 av kommunfullmäktige. Under 2023 antog kommunfullmäktige ett nytt handlingsprogram anpassat efter nya riktlinjer och regelverk från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Förutom de statliga kraven finns här ytterligare kommunspezifika mål angivna. EY har tagit del av underlag som bekräftar ovanstående uttalande.

2. Systematiskt följa upp de förebyggande insatserna för att säkerställa att insatserna ger önskvärt resultat

Teknik-och servicenämndens svar 2018

Nämndens yttrande på revisorernas rekommendation har inte framkommit.

Iakttagelser 2024

Det är svårt att följa upp i vilken utsträckning de förebyggande insatserna har lett till minskat antal bränder och olyckor. Det har genomförts extern utbildning i brandkunskap och tillsyn av brandskyddet. Verksamheten följer årligen upp antalet personer som utbildas och mängden utförd tillsyn.

3. Stärk den interna kontrollen av räddningstjänsten

Teknik-och servicenämndens svar 2018

Interkontroller har förbättrats sedan 2017 genom uppföljning av både ekonomi och mål i systemet LIS¹. Uppföljning sker månads-, delårs och årsvis. Nämnden tar varje månad del av verksamhetsrapport som redogör för bl.a. räddningstjänstens arbete. Rapportering till nämnden sker sällan, speciellt från en extern aktör som använder en annan mjukvara. Från och med 2018 ska nämnden begära utdrag från mjukvarorna och komplettera listorna med delegationsbeslut som ska presenteras vid varje nämndmöte.

Iakttagelser 2024

Löpande digital uppföljning av mål och ekonomi sker i systemet LIS (Hypergene). Detta har utökats sedan den tidigare granskningen och nu görs hela planeringen och uppföljningen av både mål, verksamhets-/arbetsplan och ekonomi samlat i samma system. Räddningschef deltar vid alla nämndmöten för att kunna svara på frågor. Till varje nämndmöte tas det fram en verksamhetsrapport för hela Teknik- och fritidskontoret. I verksamhetsrapporten finns ett aktuellt avsnitt om varje verksamhet i kontoret och varje rapport innehåller fokus på uppföljning av ett utpekat politiskt mål. Internkontrollen samlat för hela teknik- och servicekontoret presenteras för nämnden vid delårsrapporter, årsrapporter och verksamhetsrapporter.

Diariet föring sker i tre olika diariesystem och nämnden tar i varierande utsträckning del av återrapportering av delegationsbeslut i respektive diariesystem.

En ny upphandling av sotningstjänster utförs under våren 2024 och då ställs krav på att entreprenören regelbundet lämnar en lista på alla delegationsbeslut som kan redovisas för nämnden.

4. Arbeta för att säkerställa kompetensförsörjningen inom räddningstjänsten

Teknik-och servicenämndens svar 2018

Kommunstyrelsen uppgav att antalet sökande till både heltids- och deltidsbefattningar har minskat. Sedan våren 2018 har dock heltidsorganiseringen blivit komplett. Kommunen arbetar med kompetensförsörjning enligt modellen ARUBA². Räddningstjänsten implementerade denna åtgärd för att säkra en systematik i arbetet med kompetensförsörjning.

Iakttagelser 2024

Räddningstjänsten är med i ett nationellt nätverk för rekrytering av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB) och sedan hösten 2022 också en del av samarbetet inom Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS) med 13 räddningstjänster. Inom RRÖS finns ett antal gemensamma arbetsgrupper och en av dem jobbar med att ta fram gemensamma krav och tester för rekrytering av brandpersonal (både heltid och RIB) i hela regionen.

Rekryteringarna har fungerat tillfredsställande och antalet sökande till RIB-tjänster har ökat. Sedan hösten 2023 är bemanningen återigen komplett för samtliga stationer/utryckningsstyrkor efter att det funnits vissa vakanser. Det finns dock fortsatt svårigheter gällande rekryteringar av befäl till dagstidstjänster till följd av bristande

---

¹ Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) är ett stöd för hur informationssäkerhetsarbetet styrs i verksamheter

² ARUBA är en kompetensförsörjningsmodell står för Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla

kompetens, konkurrens med andra arbetsgivare och nya nationella avtal/regelverk avseende pension och arbetstider som infördes 2023.

2.2. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
Tydligare styra räddningstjänstens arbete	X			Flera åtgärder har vidtagits i syfte att öka styrningen av räddningstjänstens arbete. Från och med 2024 ska kommunfullmäktiges övergripande mål gälla direkt för verksamheterna. Under 2023 fastställdes ett nytt handlingsprogram anpassat efter nya riktlinjer och regelverk.
Systematiskt följa upp de förebyggande insatserna för att säkerställa att insatserna ger önskvärt resultat.			X	Det genomförs ingen systematisk uppföljning av förbyggande insatser. I svar från nämnden framgår att det är svårt att följa upp i vilken utsträckning förebyggande insatser leder till att bränder och olyckor minskar.
Stärk den interna kontrollen av räddningstjänsten		X		Verksamheten har implementerat system med syftet att stärka den interna kontrollen. Nämnden tar även del av verksamhetsrapport och återsrapportering avseende den interna kontrollen vid flera tillfällen under året. Diarieföring sker i tre olika diariesystem och nämnden får fortsatt i varierande utsträckning del av återsrapportering av delegationsbeslut i respektive diariesystem. Under våren 2024 kommer en ny handling av sotningstjänster medföra hårdare krav på regelbunden återkoppling av delegationsbeslut av entreprenör.
Arbeta för att säkerställa kompetensförsörjningen inom räddningstjänsten		X		Nämnden har utmaningar avseende kompetensförsörjning och har fortfarande svårt att rekrytera till högre positioner. Vi bedömer dock att det har tagits steg för att förbättra situationen genom medverkande i nätverket RRÖS.

3. Granskning av arbetet om kommunens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Granskningen genomfördes under 2018 och syftade till att bedöma om kommunen var väl förberedd för situationer där extraordinära händelser kunnat ske, under fredstid och i tid med höjd beredskap. Granskningen omfattade kommunstyrelsen och krisledningsnämnden.

Syftet med granskningen var att kartlägga och bedöma hur kommunen organiserat sitt beredskapsarbete för att kunna hantera extraordinära händelser och höjd beredskap. I granskningen framkom det en positiv bild av funktionen för säkerhet och beredskap. De intervjuade på enheten ansågs ha en hög kompetens, ett brett perspektiv och en god insikt kring de områden där brister upptäcktes. Övningar har genomförts för att bygga förberedelse för potentiella mindre kriser. I granskningen framkom att kommunen hade en uppdaterad och genomgående krisberedskapsplan.

Revisorerna bedömde att säkerhets- och beredskapsarbetet i Strängnäs kommun var till viss del ändamålsenligt. De ansåg dock att det fanns förbättringsområden i kommunens systematiska arbete och beredskap för extraordinära händelser samt beredskap. De påpekade att områdets synlighet i den kommunövergripande styrmodellen/mål och budget var svagt. Kommunen redogjorde inte för eventuella förmågor att hantera de identifierade riskerna i risk- och sårbarhetsanalysen.

Revisorerna beskrev att risk- och sårbarhetsanalysen inte var en del av alla kommunens verksamheters arbete och kommunen saknade även en kriskommunikationsplan. Utifrån granskningens resultat lämnades sammanlagt fem rekommendationer till kommunstyrelsen:

1. Säkerställ att krisberedskapen bedrivs i enlighet med Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap samt MSB:s aktuella styrdokument
2. Säkerställ att arbetet med risk-och sårbarhetsanalys systematiskt bedrivs i kommunens alla verksamheter
3. Tydliggör kommunens förmågor att hantera de i risk- och sårbarhetsanalysen identifierade riskerna samt relevanta åtgärder
4. På ett ändamålsenligt sätt använda bidragen från MSB
5. Säkerställ kommunens förmåga att kommunicera vital information till invånare vid en extraordinär händelse

3.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser

I avsnittet presenteras svaret som kommunstyrelsen lämnade den 25 april 2018 och de iakttagelser som framkommit under granskningen 2024. Svaren och iakttagelserna presenteras i samma följd som rekommendationerna.

1. Säkerställ att krisberedskap bedrivs i enlighet med Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap samt MSB:s aktuella styrdokument

Kommunstyrelsens svar 2018

Kommunstyrelsen redovisar fortsatt årligen arbetet med Lagen om extraordinära händelser (LEH) till Myndigheten för samhällsskydd (MSB) samt till tillsynsmyndigheten för LEH, Länsstyrelsen Södermanland.

Enskilda nämnders ansvar i krisberedskapen behöver förtydligas. Nämndernas ansvar har förtydligats i en ny krisledningsplan. Förvaltningen kommer att fortsätta utbilda och informera om ansvar i arbetet med kommunens krisberedskap. Under 2019 kommer en ny risk- och sårbarhetsanalys att tas fram.

Med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalysen samt utifrån LEH och MSB:s riktlinjer kommer ett nytt styrdokument innehållande bland annat ansvarsfördelning och utbildning tas fram.

lakttagelser 2024

Det finns rutiner och kompetens för årlig redovisning till Länsstyrelsen Södermanland och MSB i enlighet med lagstiftning. Den senaste redovisningen genomfördes i februari 2024. EY har tagit del av dokumentation avseende den senaste redovisningen.

Risk- och sårbarhetsanalys togs fram under 2019. Därefter har en ny version av risk- och sårbarhetsanalysen tagits fram som godkändes under 2023.

Kommunens krisledningsplan är under revidering och planerar att färdigställas under hösten 2024. Revideringen av krisledningsplanen är initierad med anledning av att kommunens funktion Tjänsteperson i beredskap (TiB)³ är flyttad från räddningstjänsten. Utredning pågår om kommunen ska införa funktionen Chef i beredskap (Cib)⁴.

Inom krisledningsstaben pågår en omorganisering till NATO-modellen (K1-K9)⁵ och utbildning samt övning inom organisationen pågår.

2. Säkerställa att arbetet med risk- och sårbarhetsanalys systematiskt bedrivs i kommunens alla verksamheter

Kommunstyrelsens svar 2018

Kommunen kommer att informera och utbilda om nämnders och förvaltningens eget arbete med risk- och sårbarhetsanalysen och stödja dem i detta arbete. Kommunen kommer att klargöra beskrivningen av ansvar och roller så att hanteringen av risker och sårbarheter först och främst är en angelägenhet för den som har verksamhetsansvar.

Statsbidrag kommer att tilldelas i syfte att arbeta med risk- och sårbarhetsanalys inför den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen som ska rapporteras 2019 till MSB. Riktlinjer medföljer som beskriver hur bidraget ska användas. Genom att genomföra arbetet och följa tillhörande riktlinjer kommer kompetensen öka och det systematiska arbetet förbättras.

lakttagelser 2024

Kommunstyrelsen beskriver att samtliga kontor inom förvaltningen i dagsläget arbetar med kontinuitetsplanering utifrån den senaste risk- och sårbarhetsanalysen. Vid säkerhetsenheten har två beredskapssamordnare anställts som leder arbetet.

---

³ Funktionen Tjänsteman i beredskap, TiB, har till uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid fredstida krissituationer

⁴ Cib är en app som samlar kunskap, rutiner, statistik och kontaktuppgifter så att chefer i beredskap snabbt ska kunna ge stöd till enheter i behov

⁵ En modell för hur en stab ska vara strukturerad

Beskrivning av ansvar och roller avseende hanteringen av risker framgår i programmet för krisberedskaps- och säkerhetsarbetet i Strängnäs kommun. EY har tagit del av underlag som bekräftar ovanstående. Kommunstyrelsen genomför kontinuerlig uppföljning av investeringsplan för civilt försvar och krisberedskap.

3. Tydliggör kommunens förmågor att hantera de i risk- och sårbarhetsanalysen identifierade riskerna samt relevanta åtgärder

Kommunstyrelsens svar 2018

Kommunstyrelsen kommer fortsatt arbeta, utbilda och genomföra övningar i enlighet med åtgärdsförslagen som togs fram i samband med risk- och sårbarhetsanalysen under 2015 och 2016. Utbildning av förvaltningen och krisledningsnämnden inom krisledning kommer även att genomföras.

Kontinuitetsplanering med måltidsservice påbörjades under hösten 2017 och beräknas vara färdig till början av 2018. Planering kring fordon och framkomlighet beräknas vara klar till hösten 2018 och förhoppningen är att en intern utbildning kring kontinuitetsplanering för förvaltningen kommer genomföras under slutet av 2018. Eventuellt kommer kontinuitetsplanering för personal genomföras.

Iakttagelser 2024

Kommunstyrelsen har fortsatt arbeta utifrån åtgärdsförslagen i enlighet med sårbarhetsanalysen. Under hösten 2023 utbildades och genomfördes övningar med kommunen TiB-funktion (Tjänsteperson i beredskap). En övningsserie för krisledningsorganisationen som sträcker sig till slutet av 2024 har påbörjats. Utbildning och stöd i kontinuitetsplaneringen till förvaltningen pågår och uppdaterade planer för kommunen samtliga kontor revideras.

Det finns etablerade arbetssätt och rutiner för krigsplaceringar. Kommunen samverkar med Civilförsvarsförbundet och kommer under våren 2024 att teckna avtal om Frivillig resursgrupp (FRG)⁶ för kommunen. Samverkan förväntas medföra personella förstärkning till kommunen under kriser och höjd beredskap.

4. På ett ändamålsenligt sätt använder bidragen från MSB

Kommunstyrelsens svar 2018

Kommunen kommer att fortsätta följa de riktlinjer som MSB angett om hur statsbidraget får nyttjas samt rapportera detta till MSB och Länsstyrelsen.

Iakttagelser 2024

Kommunens kostnader för krisberedskap och civilt försvar redovisas i enlighet med investeringsplanen.

5. Säkerställ kommunens förmåga att kommunicera vital information till invånare vid en extraordinär händelse

Kommunstyrelsens svar 2018

Förvaltningen har färdigställt en kriskommunikationsplan i början av 2018. En gemensam mall och rutin för hur länet ska kommunicera lägesbild över en händelse till samverkanaktörer kommer att finnas tillgänglig för kommunens krisledning under 2018. Utbildnings- och övningsinsatser kopplat till

---

⁶ Frivilliga Resursgruppen (FRG) samlar frivilliga försvarsorganisationers kompetenser på lokal nivå i kommuner

kriskommunikationsplanen kommer att pågå under hela 2018 och vid några tillfällen under 2019.

Implementering av Raket⁷ är planerad till början av 2019 och implementering av trygghetspunkter⁸ är planerat till 2020. Ett krishanteringsråd kommer att startas upp under slutet av 2018.

lakttagelser 2024

EY har tagit del av kommunens kriskommunikationsplan som färdigställdes under 2019. Gemensam mall och rutin finns genom MSB WIS⁹. Utbildningar och övningar har genomförts i enlighet med kommunens kriskommunikationsplan. På grund av stor personalomsättning under den aktuella tiden genomfördes inte planerade utbildningar och övningar fullt ut.

RAKEL är implementerat inom kommunens krisberedskapsorganisation och ger möjlighet till lokal och regional samverkan för krishantering. Terminalerna som tillämpas inom RAKEL är i nuläget i behov av omprogrammering som kommer att ske under våren 2024.

Inom kommunen har sex trygghetspunkter skapats och är offentliggjorda samt förberedda i kommunens tätorter. Inventering och förberedelser pågår för att utöka antalet trygghetspunkter i kommunen.

Under 2024 kommer kommunen att få tillgång till SIGNE¹⁰ som är ett IT-system för att kunna hantera säkerhetsskyddsklassificerad information med andra beredskapsmyndigheter. Krishanteringsrådet har inte startats till följd av den omfattande personalomsättningen mellan åren 2019-2023. Planering av ett lokalt krishanteringsråd har påbörjats under slutet av 2023 och planeras att påbörja sitt arbete under slutet av 2024.

3.2. Sammanfattad bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
Säkerställa att krisberedskap bedrivs i enlighet med Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap samt MSB:s aktuella styrdokument	X			Årlig redovisning till Länsstyrelsen Södermanland och MSB genomförs i enlighet med lagstiftning. Ny version av risk- och sårbarhetsanalysen har upprättats. Åtgärder inom organisationen har vidtagits för att ställa om till nuvarande världsläge.

⁷ Raket är Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning för aktörer med ansvar inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar

⁸ En trygghetspunkt är en mötesplats dit människor kan vända sig vid större kriser i samhället

⁹ WIS är en portal för Sveriges civila beredskap där aktörer delar information före, under och efter samhällsstörningar

¹⁰ SIGNE är ett IT-system för att kunna hantera säkerhetsskyddsklassificerad information med andra beredskapsmyndigheter

Fastställ att arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen genomförs systematiskt i kommunens alla verksamheter	X			Samtliga kontor inom förvaltningen arbetar med kontinuitetsplanering utifrån risk- och sårbarhetsanalysen.
Tydliggör kommunens förmågor att hantera de i risk- och sårbarhetsanalysen identifierade riskerna samt relevanta åtgärder	X			Utbildningar har genomförts löpande under åren i enlighet med identifierade risker i risk- och sårbarhetsanalyser. Kommunen har vidtagit åtgärder i syfte att stärka kommunens förmåga att hantera varierade former av kris och höjd beredskap.
På ett ändamålsenligt sätt använder bidragen från MSB			X	Redovisning av kostnader av krisberedskap och civilt försvar återfinns i investeringsplan. I svaret från nämnden framgår inte närmare hur statsbidragen från MSB tillämpas.
Säkerställ kommunens förmåga att kommunicera vital information till invånare vid extraordinär händelse			X	Kommunen har upprättat en kriskommunikationsplan, implementerat trygghetspunkter och RAKEL samt till viss del genomfört utbildningar i enlighet med kommunens kriskommunikationsplan. Implementering av krishanteringsråd framskjutet till slutet av 2024.

4. Granskning av IT- och informationssäkerhet

Granskningen genomfördes under 2022 och syftade till att bedöma om räddningstjänsten har uppnått de krav som finns för verksamheten. Granskningen var riktad mot kommunstyrelsen och krisledningsnämnden. Följande fem huvudområden omfattades av granskningen - Styrning, personal och behörighet, drift, programförändringar och personuppgifter.

Syftet med granskningen var att bedöma om det fanns brister i kommunens interna kontroll avseende informationssäkerhet. Vidare var syftet också att bedöma i vilken omfattning kommunstyrelse och nämnder styrde och följde upp arbetet på området. Granskningen utgick från Granskningsprogram Cyber- och Informationssäkerhet (GCI) där Strängnäs kommun visade på en genomsnittlig mognadsgrad av 1,75 jämfört med det rekommenderade 2,59. I granskningen framkom det dock att kommunens mognadsgrad inom GDPR var något högre än det generella informationssäkerhetsarbetet i kommuner.

Kommunen hade avsikt att genomföra en genomgång av säkerhetspolicyn årligen eller vid behov.

Revisionernas bedömning var att det saknades systematik i arbetet med att leda, planera, kontrollera, följa upp och utvärdera arbetet med informationssäkerhet. Kommunen saknade ett ledningssystem för informationssäkerhet vilket medförde risk att kommunens informationssäkerhetsarbete skulle bedrivas utan tydliga förhållningspunkter och tillräcklig styrning. Kommunen hade som mål att uppdatera den digitala strategin vart fjärde år eller vid behov, men vid tillfället granskningen genomfördes hade den inte uppdaterats sedan 2016.

Utifrån granskningens resultat gjordes övergripande bedömningar med rekommendationer inom följande områden - Implementering av ledningssystem, styrdokument, utbildning inom informationssäkerhet och GDPR samt kontinuitetsplanering och incidenthantering.

4.1. Svar på granskning och uppföljande iakttagelser

I avsnittet presenteras svaret som kommunstyrelsen lämnade den 22 juni 2022 på de övergripande bedömningarna med rekommendation och de iakttagelser som framkommit under granskningen 2024. Svaren och iakttagelserna presenteras i samma följd som rekommendationerna.

- 1. EY bedömer att kommunen behöver vidta särskilda förbättringsåtgärder inom ledningssystem, kontinuitetsplanering, förändringshantering samt strategi och rutiner. EY rekommenderar att LIS¹¹ införs i enlighet med kommunens säkerhetsbehov. Vidare rekommenderar EY att en tydlig plan och rutin för uppföljning av LIS implementeras. Det saknas detaljerade rutinbeskrivningar för kontinuitetsplanering, åtkomsthantering, driftsäkerhet och förändringshantering.**

Kommunstyrelsens svar 2022

Det pågår ett arbete med att ta fram ett ramverk för informationssäkerhet som ska kunna tillämpas av hela kommunen. Framtagandet av ramverket utgår från den svenska och internationella standarden SS-ISO/IEC 27000-serien¹² och planerar vara färdigställd under 2022 och implementeras 2023.

Under hösten 2022 påbörjades införandet av ITIL-ramverket¹³ på IT- och digitaliseringsavdelningen. I kommande ramverk för informationssäkerhet kommer krav ställas på att roller/verksamheter ska ta fram rutiner för bland annat kontinuitetshandling, åtkomsthantering, driftsäkerhet och förändringshantering. Samtliga utpekade områden kräver samarbete mellan verksamheterna då arbetet inte enbart sker centralt inom organisationen. En av de första processerna som ska införas är ITIL:s Change Process¹⁴.

---

¹¹ Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) är ett stöd för hur informationssäkerhetsarbetet styrs i verksamheter

¹² En samling internationella standarder för informations-säkerhetshandling

¹³ IT Infrastructure Library, ett ramverk för att hantera IT-tjänster

¹⁴ ITIL Change Process, även känd som Change Management, är en del av ITIL (IT Infrastructure Library) processramverket som fokuserar på att hantera förändringar inom en IT-driftmiljö på ett strukturerat och effektivt sätt

lakttagelser 2024

Implementeringen av ramverket ITIL pågår. Metodstöd från MSB finns även tillgängligt. Riktlinjer för informationssäkerhet har upprättats och beslutades i mars 2024. Tillämpningsanvisningar har tagits fram och är färdigställda, eventuell anpassning ska ske för NIS 2¹⁵. En plan för uppföljning av LIS har upprättats och uppföljning planeras att genomföras av ledningen under våren 2024. Arbetet med att införa ITIL-ramverket pågår och tillhörande förtydligande dokumentation kommer att tas fram i samband med implementering.

Arbetet med kommunens kontinuitetshantering är pågående och hanteras av beredskapssamordnare och informationssäkerhetssamordnare. Samarbetet pågår mellan verksamheterna med anledning av det nya ramverket. Kommunen arbetar nu med PM3-modellen¹⁶ och en utredning pågår avseende kommunens informationshantering. Utredning leds av informationsstrateg och översyn pågår av bland annat roller och mötesformer.

Kommunen har valt att prioritera införandet av en incidentprocess innan införandet av ITIL:s Change Process.

- 2. Kommunen saknar en dokumenterad plan för hur arbetet ska bedrivas med att följa upp och granska efterlevnad av beslut och styrdokument. EY rekommenderar att styrdokument fastställs, att de tydligt kommuniceras till medarbetare och uppdateras i enlighet med ett föränderligt säkerhetsbehov. Kommunstyrelsen bör säkerställa att en person utses med tydligt mandat att ansvara för IT- och informationssäkerhet och säkerställer efterlevnad av de uppsatta kraven i informationssäkerhetspolicyn.**

Kommunstyrelsens svar 2022

Dokumenterad plan för uppföljning och granskning av efterlevnad av beslut kommer att tas fram i samband med implementering av ramverk för informationssäkerhet.

lakttagelser 2024

En dokumenterad plan för uppföljning har fastställts. Uppföljning sker i samband med ledningens genomgång och återkommer i det cykliska arbetet med informationssäkerhet. För närvarande pågår ett arbete med att fastställa och förmedla styrdokument och utbildningsinsatser. Informationssäkerhetssamordnare har anställts med ansvar i enlighet med rekommendation och pågående rekrytering sker av säkerhetssamordnare.

- 3. EY anser att kommunen kan förbättra utbildning inom informationssäkerhet och dataskydd (GDPR)**

Kommunstyrelsens svar 2022

Kommunstyrelsens yttrande på revisorernas rekommendation har inte framkommit.

lakttagelser 2024

Anpassande utbildningsinsatser sker i form av utbildning i riskanalys och klassning av information. Nytt systemstöd för kortare utbildning utreds. Det pågår ett arbete kring samordning av utbildningar inom dataskydd och informationssäkerhet tillsammans med processägare vid nyanställning.

---

¹⁵ NIS 2 är ett direktiv som syftar till att uppnå en gemensam cybersäkerhetsnivå i hela Europeiska unionen

¹⁶ PM3-modellen är en styr- och samverkansmodell som möjliggör för en organisation att skapa balans mellan stabil förvaltning och effektiv verksamhetsutveckling

4. EY rekommenderar att kommunen bör tillämpa en incidenthanteringsprocess inriktad på IT- och informationssäkerhetsincidenter och att den kommuniceras tydligt till medarbetarna

Kommunstyrelsens svar 2022

Rutin för hantering av personuppgiftsincidenter finns upprättad och EY har inom granskningen tagit del av rutinen. Införandet av ITIL-ramverket på IT- och digitaliseringsavdelningen är påbörjat. Inom ramen för detta arbete kommer processer, ansvar och roller relaterade till IT-tjänsteleveranser att införas och förtydligas. En av de första processerna som kommer att införas inom ramen för ITIL-ramverket är ITIL:s Incident Management vilket är en IT-specifik incidenthanteringsprocess.

Iakttagelser 2024

Implementeringen av ITIL-ramverket är pågående. Roller, ansvar och processer kopplat till IT-tjänsteleveranser kommer att förtydligas vid implementering. I svaret framgår att det har blivit tydligare att identifiera en incident. Medarbetare på IT-enheten har fått information och deltar i arbetat med att införa processerna.

5. EY rekommenderar kommunstyrelsen att se till att driftdokumentationen utvecklas och att en verksamhetsövergripande plan, som definierar kontinuitetshanteringsprocessen för kritiska IT-system, fastställs. Planen bör även innehålla dokumentation för återställande av system.

Kommunstyrelsens svar 2022

Kommunstyrelsen yttrande på revisorernas rekommendation har inte framkommit.

Iakttagelser 2024

I svaret från kommunstyrelsen framgår att en verksamhetsövergripande plan delvis fastställts. Det pågår ett uppstartsarbete med driftdokumentation på IT-avdelningen och för att ta fram verksamhetsövergripande kontinuitetshantering för verksamhetskritiska system med kartläggning och definitioner.

4.2. Sammanfattad bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
EY rekommenderar att LIS införs i enlighet med kommunens säkerhetsbehov. Vidare rekommenderar EY att en tydlig plan och rutin för uppföljning av LIS implementeras. Det saknas detaljerade rutinbeskrivningar för kontinuitetsplanering, åtkomsthantering, driftsäkerhet och förändringshantering		X		Plan för uppföljning av LIS har upprättats och uppföljning planeras att genomföras under våren 2024. Riktlinjer har upprättats och metodstöd finns tillgängligt. Ytterligare dokumentation kommer att tas fram. Det pågår ett arbete med att utveckla kommunens kontinuitetshantering och övergripande informationshantering.

<p>Kommunen saknar en dokumenterad plan för hur arbetet ska bedrivas med att följa upp och granska efterlevnad av beslut och styrdokument. EY rekommenderar att styrdokument fastställs, att de tydligt kommuniceras till medarbetare och uppdateras i enlighet med ett föränderligt säkerhetsbehov. Kommunstyrelsen bör säkerställa att en person utses med tydligt mandat att ansvara för IT- och informationssäkerhet och säkerställer efterlevnad av de uppsatta kraven i informationssäkerhetspolicyn</p>	X		<p>Dokumenterad plan för uppföljning har fastställts och tillämpas. Det pågår ett arbete med att fastställa och förmedla styrdokument och utbildningsinsatser till medarbetare.</p> <p>Informationssäkerhetssamordnare har anställts med ansvar i enlighet med rekommendation och pågående rekrytering sker av säkerhetssamordnare.</p>
<p>EY anser att kommunen kan förbättra utbildning inom informationssäkerhet och dataskydd (GDPR)</p>		X	<p>Anpassande utbildningsinsatser sker i form av utbildning i riskanalys och klassning av information. Nytt systemstöd för kortare utbildning utreds och pågående arbete sker kring ökad samordning av utbildning vid nyanställning.</p>
<p>EY rekommenderar att kommunen bör tillämpa en incidenthanteringsprocess inriktad på IT- och informationssäkerhetsincidenter och att den kommuniceras tydligt till medarbetarna</p>		X	<p>Det pågår ett arbete med att implementera ITIL-ramverket. I svar framgår att det har blivit tydligare att identifiera en incident. Det framgår att medarbetare är delaktiga i arbetet med att implementera processerna.</p>
<p>EY rekommenderar kommunstyrelsen att se till att driftdokumentationen utvecklas och att en verksamhetsövergripande plan, som definierar kontinuitetshanteringsprocessen för kritiska IT-system, fastställs. Planen bör även innehålla dokumentation för återställande av system</p>		X	<p>Det pågår ett uppstartsarbete med att utveckla driftdokumentation på IT-avdelningen och för att ta fram en verksamhetsövergripande kontinuitetshandling för verksamhetskritiska system med kartläggning och definitioner.</p>

Strängnäs den 10 april 2024

Sarah Thorsell

Movitz Robsén

EY

EY

Källförteckning

Granskning av kommunens räddningstjänst

Frågeutskick

Teknik- och fritidsnämnden

Dokument

- ▶ Teknik- och fritidsnämndens svar på revisionsskrivelse
- ▶ Svar på den uppföljande granskningen
- ▶ Arbetsplan Räddningstjänsten 2020
- ▶ Arbetsplan Räddningstjänsten 2022
- ▶ Delårsrapport 1 för Teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Delårsrapport 2 för Teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Handlingsprogram LSO Strängnäs 2023
- ▶ Samlat handlingsprogram LSO 2020
- ▶ Verksamhetsplan för Teknik- och servicekontoret 2021
- ▶ Verksamhetsrapport Teknik- och servicekontoret 2019-10
- ▶ Verksamhetsrapport Teknik- och servicekontoret 2020-09
- ▶ Verksamhetsrapport Teknik- och servicekontoret 2021-03
- ▶ Verksamhetsrapport Teknik- och servicekontoret 2022-04
- ▶ Verksamhetsrapport Teknik- och servicekontoret 2023-09
- ▶ Årsrapport 2023 Teknik- och fritidsnämnden

Granskning av arbetet om kommunens åtgärder i fredstid och i tid vid höjd beredskap

Frågeutskick

Kommunstyrelsen

Dokument

- ▶ Kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelse
- ▶ Svar på den uppföljande granskningen
- ▶ Riskanalys och åtgärdsförslag för krisberedskap för perioden 2019-2022
- ▶ Plan för hantering av extraordinära händelser i Strängnäs kommun 2019-2022 samt övnings- och utbildningsplan
- ▶ Krisledningsplan för Strängnäs kommun 2019-2023
- ▶ Strängnäs kommun risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026
- ▶ Program för krisberedskaps- och säkerhetsarbetet i Strängnäs kommun
- ▶ Reglemente för krisledningsnämnden i Strängnäs kommun
- ▶ Rapport Krisberedskap/civilt försvar 2023
- ▶ Kontinuitetsarbete Strängnäs kommun

Granskning av kommunens IT- och informationssäkerhet

Frågeutskick

Kommunstyrelsen

Dokument

- ▶ Kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelse
- ▶ Svar på den uppföljande granskningen
- ▶ Planering för informationssäkerhet
- ▶ Rutin för hantering av personuppgiftsincidenter

